

SZLAKI TURYSTYCZNE (AUSGESILDETE WANDERWEGE):

- „Trasy Jelenia” [35,3 km; kolor niebieski]
Koczala - Załęże - Zapadłe - Stara Brda - Lipczynek - Nowa Wieś - Sapólno - Przechlewo
- „Trasa Chrobotkowa” [20,3 km; kolor pomarańczowy]
Przechlewo - Imielno - Piaszczyca - Polnica - Człuchów
- „Trasa głazów narzutowych” [37,2 km; kolor pomarańczowy-czerwony-pomarańczowy]
Przechlewo - Dolinka - Rzeczenica - Grodzisko - Olszanowo - Biskupnica - Skórzewo - Człuchów
- „Trasa ornitologiczna” [16,0 km; kolor pomarańczowy-czerwony-pomarańczowy]
Przechlewo - Rudniki - Pakońsko - Dolinka - Przechlewo
- „Szlak Jagodowy” [41,5 km; kolor pomarańczowy-czerwony]
Człuchów - Skórzewo - Nowosiółki - Marysin - Wandzin - Piaszczyca - Lisewo - Dobrzyń - Rybakówka - Krępsk - Skórzewo - Człuchów
- „Trasa Wokół Jezior” [51,2 km; kolor pomarańczowy-czerwony-niebieski-różowy-pomarańczowy]
Człuchów - Skórzewo - Krępsk - Rybakówka - Szczytno - Dolinka - Koprzywnica - Rzewnica - Gwieździn - Garsk - Krępsk - Człuchów
- „Trasa morenowa” [34,0 km; kolor czerwony-niebieski-pomarańczowy]
Czarne - Przyrzecze - Breńsk - Rockowo - Zalesie - Grodzisko - Gwieździe-Rzewnica - Pakońsko - Przechlewo
- „Szlakiem Dzika Mačka” [16,5 km; kolor czerwony]
Lipczynek - Przechlewo - Lipczynek
- „Trasa Wokół Jeziora Lipczyńskie Wielkie” [16,0 km; kolor niebieski]
Lipczynek - Żolna - Nowa Brda - Lipczynek

SZLAKI EDUKACYJNE (LEHRPFADE):

1. Wokół Jeziora Lipczyńskie (Um den Lepczin-See herum)
2. Do Przechlewka i nad Jezioro Krasne (Nach Przechlewko und am Krasne-See)
3. Do Zawady i nad Jezioro Szczytne (Nach Zawada und am Szczytno-See)
4. Do Imielna i nad Jezioro Gwiazda (Nach Jemielno [Gemel] und am Gwiazda-See)

Rezerwy Przyrody (Naturschutzgebiete):
Okolo 35,6% powierzchni gminy objęte jest ochroną przyrody i krajobrazu. Na terenie gminy Przechlewo zlokalizowano cztery rezerwy:

- „Bagnisko Niedźwiady” (47,67 ha)
Utworzony w 1982r. dla ochrony torfowiska przejściowego i boru bagiennego;
- „Jezioro Krasne” (28 ha)
Utworzony w 1976r. ; rezerwat florystyczny chroniący stanowiska rzadkich roślin związanych z biocenozą jeziora lobeliowego;
- „Przytoń - Wąwóz Brdy” (18,05 ha)
Utworzony w 1984r.; jest to rezerwat leśny obejmujący fragment charakterystycznego dla terenów morenowych lasu mieszanego z udziałem buka, położony nad przelotowym odcinkiem Brdy;
- „Osiedle Kormoranów” (22,30 ha)
Utworzony w 1956r. dla ochrony miejsc lęgowych kormorana czarnego i czapli siwej.

ZABYTKI (BAUDENKMAL):

- Przechlewo - Kościół parafialny Św. Anny i kościół filialny Matki Boskiej Częstochowskiej
- Piaszczyca - Zespół dworsko-parkowy.
- Wandzin - Zespół pałacowo-parkowy.
- Zawada - zabytkowy park podworski.

Informacje użytkowe

- URZĄD POCZTOWY (Post)**
Przechlewo, ul. Człuchowska 9
(059) 83 34 592
- POSTERUNEK POLICJI (Polizei)**
Przechlewo, ul. Człuchowska 25
(059) 83 34 607; **alarmowy 997**
- STRAŻ POŻARNA (Feuerwehr)**
Przechlewo, ul. Dworcowa 33
(059) 83 34 608; **alarmowy 998**
- OŚRODEK ZDROWIA (Poliklinik)**
Przechlewo, ul. Człuchowska 12 a
(059) 83 34 308
- BANK (Bank)**
Bank Spółdzielczy w Człuchowie
Przechlewo, ul. Człuchowska 24
(059) 83 34 523, fax: (059) 83 34 694
- GMINNE CENTRUM KULTURY (Gemeindekulturzentrum)**
Przechlewo, ul. Młyńska (059) 83 34 520
- GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (Öffentliche Gemeindebibliothek)**
Przechlewo, ul. Młyńska (059) 83 34 675
- NADLEŚNICTWO NIEDŹWIADY (Oberförsterei)**
Przechlewo, ul. Dworcowa 50
(059) 83 34 371 lub 372
fax: (059) 83 34 472
- ZESPÓŁ SZKÓŁ W PRZECHEWIE (Schulkomplex in Przechlewko [Prechlau])**

Allgemeine Informationen

- Przechlewo, ul. Szkolna 4e
Gimnazjum: (059) 83 34 970 lub 297
Szkoła Podstawowa: (059) 83 34 325
- ZESPÓŁ SZKÓŁ W SAPOLNIE (Schulkomplex in Sapolno [Sampohl])**
Sapolno 45
(059) 83 34 870
- OŚRODEK SPORTU I REKREACJI (Sport- und Erholungszentrum)**
Przechlewo, ul. Człuchowska 60
(059) 83 34 405
www.przechlewo.maxmedia.pl
- GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ (Sozialhilfezentrum der Gemeinde)**
Przechlewo, ul. Szkolna 4
tel/fax: (059) 83 34 267
- ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ (Kommunalwirtschaftsbetrieb)**
Przechlewo, ul. Człuchowska 26
tel: (059) 83 38 341 lub 342
- PRZEDSZKOLE PUBLICZNE W PRZECHEWIE (Öffentlicher Kindergarten in Przechlewko [Prechlau])**
Przechlewo, Os. Jużkowa 14
tel: (059) 83 34 451
- GMINNE CENTRUM INFORMACJI (Informationszentrum der Gemeinde)**
Przechlewo, ul. Młyńska 2
gci@przechlewo.pl

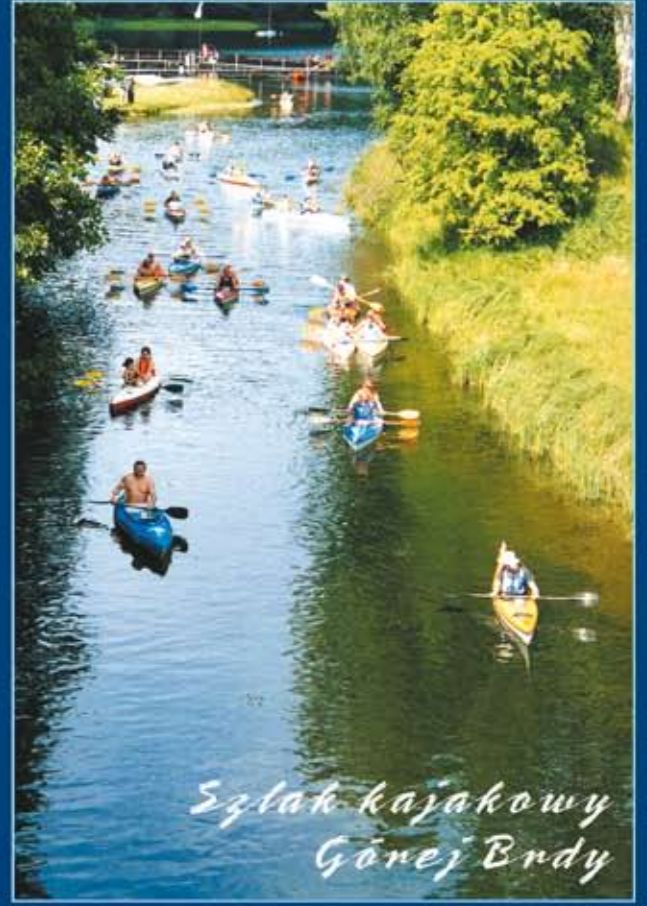
URZĄD GMINY PRZECHEWKO

77-320 Przechlewo, ul. Człuchowska 26
tel. 059 833 43 01, fax 059 833 46 31
REGON 000543025 NIP 843-10-62-694
www.przechlewo.pl; bip.przechlewo.pl

GDYNIA 2008 WYDAWCA: WYDAWNICTWO REGIONALNE PRZECHEWKO
ISBN 978-83-7591-000-4
Niniejsza publikacja jest chroniona prawem autorskim
Kopowanie, powielanie lub przetwarzanie dowolną techniką bez pisemnej zgody Wydawnictwa Regionalnego Przechlewo jest zabronione.
Tłumaczenie: Ewa Krawiec
Skład i druk: Wydawnictwo Regionalne Przechlewo
tel. fax 058 629 59 46 www.region.prk.pl
Wydawca: Wydawnictwo „Region” 81-574 Gdynia, ul. Głaska 8
Gmina Przechlewo
Mapa turystyczna

Powiat Człuchowski
Gmina Przechlewo
Gmina Przechlewo
Mapa turystyczna
Touristische Karte

Przechlewo

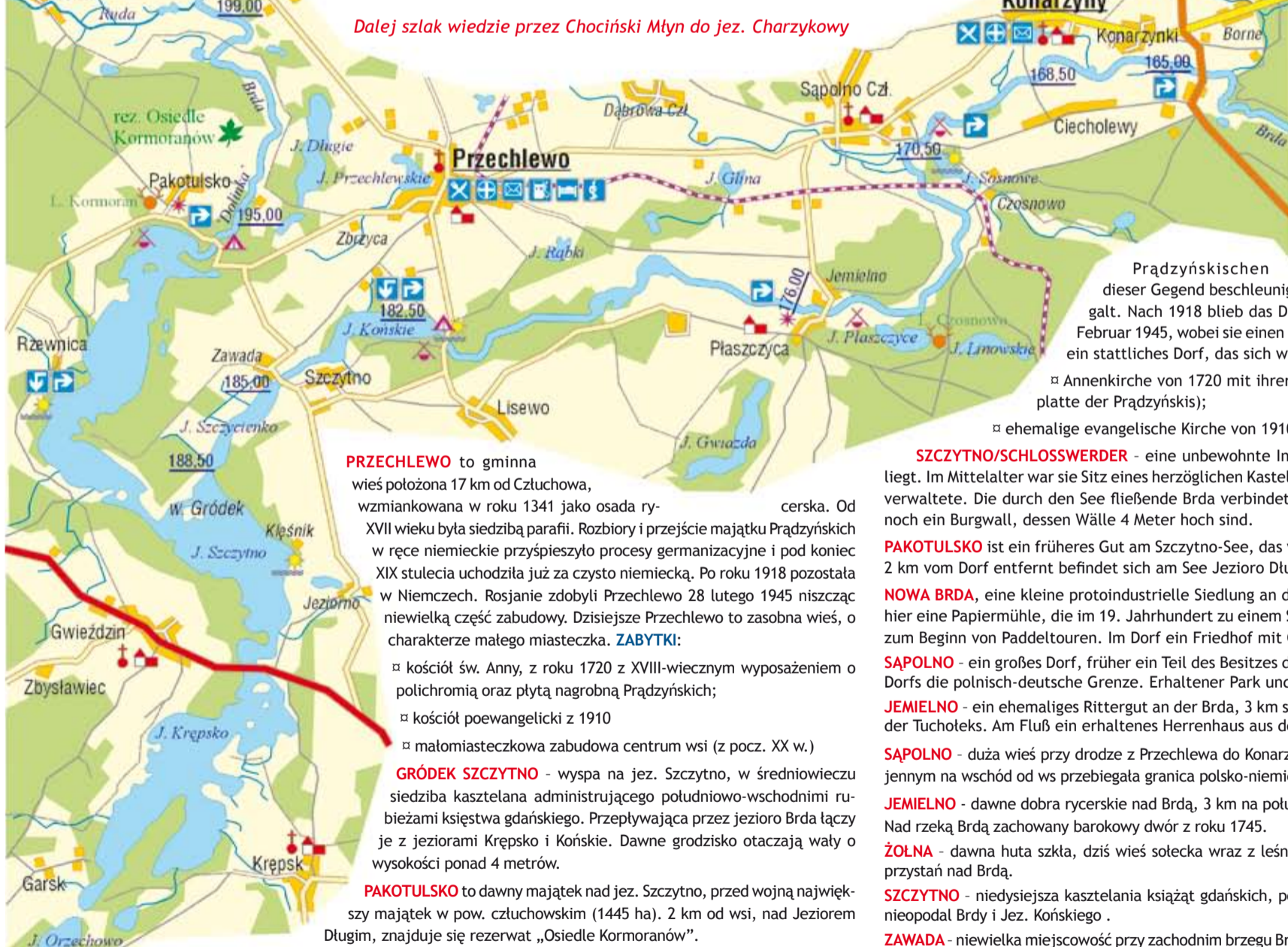
Kajakowy szlak Wasserwanderweg

Brda, jedna z najpiękniejszych rzek w Polsce i jeden z najpiękniejszych szlaków kajakowych Południowych Kaszub, która przecina teren gminy Przechlewo. Na 239 kilometrach Brda ma 43 dopływy i mija 19 jezior. Jezioro Smolowe, z którego wypływa Brda, leży w środkowej części Pojezierza Bytowskiego, kilka kilometrów na wschód od Miastka. Brda kończy swój bieg w Bydgoszczy, gdzie w dzielnicy Brdujście wpada do Wisły. Uprawianie kajakarstwa możliwe jest na 233 kilometrach szlaku wodnego począwszy od jeziora Pietrzykowskiego Dużego leżącego w pobliżu Miastka. Górna Brda jest szczególnie urokliwa ze względu na krety bieg, towarzyszące jej rozległe lasy Puszczy Człuchowskiej i jeziora Szczytno, Szczycienko i Końskie.

- 222,0* STARA BRDA
Jaz na rzece. Wodowanie na wsch. brzegu.
- 219,0 PUSTOWO
Leśniczówka, dawniej w zakolu rzeki huta szkła (do 1859 r.)
- 214,00 ŻOLNA
3 mosty drogowe. Miejsce biwakowe przed ostatnim z mostów.
- 208,00 NOWA BRDA
Dogodne miejsce wodowania kajaków. Przed mostem bystrza, za nim zaś pole biwakowe. W okolicy ślady bobrów.
- 203,00
Od strony zach. (prawej) uchodzi Modra.
- 202,50 RUDNIKI
Most drogowy szosy Lipczynek-Sporysz. Przed mostem pole biwakowe. Pod i poniżej mostu bystrza i kamienie w nurcie rzeki. Około 500 m w dół biegu Brdy rezerwat przyrody „Przytoń”
- 199,50 GARBATY MOST
Most drogowy szosy z Przechlewo-Koczała. Wygodne miejsce na odpoczynek.
- 199,00
Od strony zachodniej (z prawej) do Brdy uchodzi rzeczka Ruda
- 195,00 PAKOTULSKO
Most drogowy Przechlewo-Rzeczzenica. Brda wpływa do jeziora Szczytno. Po prawej pole biwakowe.
- 188,50 JEZ. SZCZYTNO
Na przewężeniu szlak skręca w lewo na jez. Szczycienko. Z prawej malownicza wyspa Gródek i pozostałości grodu.
- 185,00
Most drogowy Zawada-Szczytno. Wpływ do jez. Końskiego
- 182,50 PRZECHELEWO
Brda uchodzi z jez. Końskiego. Przy wschodnim krańcu jeziora pole biwakowe, kąpielisko gminne i baza sprzętowa OSIR-u. Poniżej most drogowy Przechlewo-Człuchów, dalej zaś ślady bobrów
- 176,00 JEMIELNO
Most drogowy szosy Jemielno-Płaszczycza. Nad rzeką odnowiony XVIII-wieczny dwór. Miejsce bytowania bobrów
- 171,50
Most kolejowy linii Człuchów-Miastko. Poniżej z lewej ujście Lipczynki.
- 170,50 SĄPOLNO
Wieś na północ od rzeki. Most drogowy. Po prawej stronie pole biwakowe
- 168,50 KONARZYNY
Gminna wieś na północ od rzeki. Nad Brdą drewniany „Kozi Most”.
- 165,00
Most drogowy szosy Bytów-Chojnice.

Dalej szlak wiedzie przez Chociński Młyn do jez. Charzykowy

PRZECHELEWO to gmina wieś położona 17 km od Człuchowa, wzmiankowana w roku 1341 jako osada rycerska. Od XVII wieku była siedzibą parafii. Rozbiory i przejście majątku Prądyńskich w ręce niemieckie przyspieszyło procesy germanizacyjne i pod koniec XIX stulecia uchodziła już za czysto niemiecką. Po roku 1918 pozostała w Niemczech. Rosjanie zdobyli Przechlewo 28 lutego 1945 niszcząc niewielką część zabudowy. Dzisiejsze Przechlewo to zasobna wieś, o charakterze małego miasteczka. **ZABYTKI:**

- kościół św. Anny, z roku 1720 z XVIII-wiecznym wyposażeniem o polichromii oraz płytą nagrobną Prądyńskich;
- kościół poewangelicki z 1910
- małomiasteczkowa zabudowa centrum wsi (z pocz. XX w.)

GRÓDEK SZCZYTNO - wyspa na jez. Szczytno, w średniowieczu siedziba kasztelana administrującego południowo-wschodnimi rubieżami księstwa gdańskiego. Przepływająca przez jezioro Brda łączy je z jeziorami Krępsko i Końskie. Dawne grodzisko otaczają wały o wysokości ponad 4 metrów.

PAKOTULSKO to dawny majątek nad jez. Szczytno, przed wojną największy majątek w pow. człuchowskim (1445 ha). 2 km od wsi, nad Jeziorem Długim, znajduje się rezerwat „Osiedle Kormoranów”.

NOWA BRDA - niewielka przemysłowa w przeszłości osada nad Brdą w dawnej Puszczy Człuchowskiej. W roku 1696 powstała tu papierna, przebudowana w XIX wieku na tartak. Od lat jest to dogodnym miejscem rozpoczęcia spływów kajakowych. We wsi zachowany cmentarz z grobami rodziny papierników Nehringów (z XVIII w.) Nad Brdą pomnik upamiętniający udział Jana Pawła II w spływie Brdą

SĄPOLNO - duża wieś przy drodze z Przechlewa do Konarzyny, dawniej część klucza dóbr Konarskich. W okresie międzywojennym na wschód od ws przebiegała granica polsko-niemiecka. Zachowany park i dwór z XIX wieku.

JEMIELNO - dawne dobra rycerskie nad Brdą, 3 km na południe od Sępólna. Od XVII do XIX wieku własność rodu Tuchotków. Nad rzeką Brdą zachowany barokowy dwór z roku 1745.

ŻOLNA - dawna huta szkła, dziś wieś sołecka wraz z leśnymi osadami Lipczynek i Szyszki. We wsi okazy starych dębów i przystań nad Brdą.

SZCZYTNO - niedysiejsza kasztelania książąt gdańskich, później majątek ziemski. Dziś Szczytno to wieś sołecka, położona nieopodal Brdy i Jez. Końskiego.

ZAWADA - niewielka miejscowość przy zachodnim brzegu Brdy, nieopodal Szczytna, idealne miejsce do pieszych i rowerowych wędrówek w rejon jeziora Szczytno.

PŁASZCZYCA - dawny majątek ziemski a dziś wieś sołecka nad Brdą. Nazwa wsi odzwierciedla położenie na rozległym płaskowyżu. Znajduje się tu cmentarz rodowy z połowy XIX wieku i stajnia z 1911 roku.

Die Brahe, deren Quellen sich in der Nähe von Miastko/Rummelsburg befinden und die in der Nähe von Bydgoszcz/Bromberg in die Weichsel mündet, gehört zu den schönsten Wasserwanderwegen der südlichen Kaschubei. Der Fluß ist auf dem Abschnitt vom Jezioro Glebokie/Deeper-See bis Fordon/Fordon für Paddler geeignet. Diese Strecke ist 233 km lang, doch aus Gründen der Verkehrsanbindung beginnen die Touren meist bei km 8 des Flusses, beim Dorf Nowa Brda/Neubrah. Der Oberlauf der Brda ist wegen seiner vielen Schleifen, den sich auf beiden Seiten entlangziehenden ausgedehnten Wäldern und der malerischen Seen Szczytno/Ziethensee, Szczycienko/Kleiner Ziethensee und Końskie/Konzugsee besonders reizvoll.

222,0* STARA BRDA/ALTBRAH

Ein Wehr. Einstieg am Ostufer.

219,0 PUSTOWO/ WUSTHOF
Forsthaus, früher in der Flußschleife eine Glashütte (bis 1859)

214,00 ŻOLNA/EISENBRÜCK

3 Straßenbrücken. Zeltmöglichkeit hinter der letzten Brücke.

208,00 NOWA BRDA/NEUBRAH

Bequeme Stelle zum Einstieg. Vor der Brücke eine Stromschnelle, dahinter ein Zeltplatz. In der Umgebung gibt es Biber.

203,00

Auf der westlichen (rechten) Seite mündet die Modra/Moderfluß

202,50 RUDNIKI/EISENHAMMER

Brücke der Straße Lipczynek/Lepczin-Sporysz/Petershof. Unter und hinter der Brücke Stromschnellen und Steine im Flußlauf.

500 m flußabwärts das Reservat „Przytoń”/„Fortbrück”.

199,50 GARBATY MOST/EISENHAMMERBRÜCK

Straßenbrücke. Geeigneter Platz zur Erholung.

199,00

Auf der westlichen (rechten) Seite Mündung der Ruda/Hammerfluß

195,00 PAKOTULSKO/PAGDANZIG

Straßenbrücke (Przechlewo/Prechlau-Rzeczzenica/Stegers). Die Brahe mündet in den Szczytno-See. Rechts im Wald ein Zeltplatz.

188,50 JEZ. SZCZYTNO/ZIETHEN

An der Engstelle des Sees biegt die Route nach links in den Szczycienko-See b. Rechtseine Insel.

185,00

Straßenbrücke (Zawada/Zawadda-Szczytno/Ziethen). Beginn des Końskie-Sees.

182,50 PRZECHELEWO/PRECHLAU

Die Brahe mündet in den Końskie-See. Zeltplatz und Kajak-Verleihstelle. Unterhalb der Brücke Przechlewo-Człuchów/Schlochau. Spuren von Bibern.

176,00 JEMIELNO/GEMEL

Brücke der Straße Jemielno-Płaszczycza/Platzig. Am Ufer Herrenhaus. Biber.

171,50

Eisenbahnbrücke (Człuchów-Miastko). Unterhalb auf der linken Seite Mündung der Lipczynka/Lepezin Gr.

170,50 SĄPOLNO/SAMPOHL

Das Dorf liegt nördlich des Flusses. Straßenbrücke. Rechts ein Zeltplatz.

168,50 KONARZYNY/KONARCZIN

Gemeindehauptort, nördlich des Flusses. Hölzerne „Ziegenbrücke”.

165,00

Straßenbrücke (Bytów/Bütow-Chojnice/Konitz).

Zawada

Przytoń

Garbaty Most

Gmina Przechlewo

PRZECHELEWO ist ein Gemeindehauptort, der 17 km von Człuchów entfernt liegt und im Jahre 1341 als Rittersiedlung erstmals erwähnt wird. Seit dem 17. Jahrhundert war er Sitz einer Pfarrei. Die Teilungen Polens und der Übergang des Gutes in deutsche Hände haben den Germanisierungsprozess in dieser Gegend beschleunigt, so daß sie gegen Ende des 19. Jahrhunderts als rein deutsch galt. Nach 1918 blieb das Dorf bei Deutschland. Die Russen eroberten Przechlewo am 28. Februar 1945, wobei sie einen kleinen Teil der Bebauung zerstörten. Das heutige Przechlewo ist ein stattliches Dorf, das sich wie ein kleines Städtchen ausnimmt. **SEHENSWÜRDIGKEITEN:**

- Annenkirche von 1720 mit ihrer Ausstattung aus dem 18. Jahrhundert (Wandbemalung, Grabplatte der Prądyńskis);
- ehemalige evangelische Kirche von 1910 sowie Bebauung des Ortskerns (aus Beginn von 20 Jh..)

SZCZYTNO/SCHLOSSWERDER - eine unbewohnte Insel auf dem Szczytno-See, die in der Mitte des Szczytno-Sees liegt. Im Mittelalter war sie Sitz eines herzoglichen Kastellans, der die südöstlichen Grenzmarken des Herzogtums Danzig verwaltete. Die durch den See fließende Brda verbindet sie mit den Seen Krępsko und Końskie. Von dieser Burg zeugt noch ein Burgwall, dessen Wälle 4 Meter hoch sind.

PAKOTULSKO ist ein früheres Gut am Szczytno-See, das vor dem Krieg das größte Gut im Kreis Człuchów war (1445 ha). 2 km vom Dorf entfernt befindet sich am See Jezioro Długie/Dolgen See das Reservat „Siedlung der Kormorane”.

NOWA BRDA, eine kleine protoindustrielle Siedlung an der Brahe in den früheren Schlochauer Wäldern. 1696 entstand hier eine Papiermühle, die im 19. Jahrhundert zu einem Sägewerk umgebaut wurde. Sie ist seit Jahren ein beliebter Ort zum Beginn von Paddeltouren. Im Dorf ein Friedhof mit Gräbern der Papiermüllerfamilie Nehring (18. Jh.).

SĄPOLNO - ein großes Dorf, früher ein Teil des Besitzes derer von Konarski. In der Zwischenkriegszeit verlief östlich des Dorfs die polnisch-deutsche Grenze. Erhaltener Park und Herrenhaus vom 19. Jahrhundert.

JEMIELNO - ein ehemaliges Rittergut an der Brda, 3 km südlich von Sępólno. Vom 17. bis zum 19. Jahrhundert Eigentum der Tuchoteks. Am Fluß ein erhaltenes Herrenhaus aus dem Barock (1745).

SĄPOLNO - duza wieś przy drodze z Przechlewa do Konarzyny, dawniej część klucza dóbr Konarskich. W okresie międzywojennym na wschód od ws przebiegała granica polsko-niemiecka. Zachowany park i dwór z XIX wieku.

JEMIELNO - dawne dobra rycerskie nad Brdą, 3 km na południe od Sępólna. Od XVII do XIX wieku własność rodu Tuchotków. Nad rzeką Brdą zachowany barokowy dwór z roku 1745.

ŻOLNA - dawna huta szkła, dziś wieś sołecka wraz z leśnymi osadami Lipczynek i Szyszki. We wsi okazy starych dębów i przystań nad Brdą.

SZCZYTNO - niedysiejsza kasztelania książąt gdańskich, później majątek ziemski. Dziś Szczytno to wieś sołecka, położona nieopodal Brdy i Jez. Końskiego.

ZAWADA - niewielka miejscowość przy zachodnim brzegu Brdy, nieopodal Szczytna, idealne miejsce do pieszych i rowerowych wędrówek w rejon jeziora Szczytno.

PŁASZCZYCA - dawny majątek ziemski a dziś wieś sołecka nad Brdą. Nazwa wsi odzwierciedla położenie na rozległym płaskowyżu. Znajduje się tu cmentarz rodowy z połowy XIX wieku i stajnia z 1911 roku.

Imielno

Przechlewo